

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slov. Naroda“.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 26. januarja.

Dr. Edvard Gregor je s svojim govorom celo v našem že blaziranem zboru naredil nepričakovano globok utis. Njegov glas je sonoren, da se po vsej dvorani dobro sliši, vsaka beseda preiščena, izgovor čist, ne prenačilen, kar je na primer o svojem času pri Giskri, ki je bil jeden najboljših govornikov, močno motilo. Njemu so še stenografi težko sledili, a pri Gregoru jim gotovo nobena beseda ni izginila. Dr. Gregor je sicer imel pred sedaj koncept govora, a služil mu je le bolj, da ni prišel iz tira. In še zaradi tega je tako močno uplival na poslušalce, ker se mu je poznalo, da iz njega govori globoko notranje prepričanje, vroča ljubezen do svojega naroda, katerega srečnejšo prihodnost pa le vidi v napredku in svobodi.

Če je grof Wurmbbrand svoj dolgi govor končal z elegičnim izrekom, da je pri vstopu v zbornico upal, da se bode ustvarjala liberalna stranka iz vseh narodov, a ta up mu je splaval po vodi in odslej ne ostane družega, nego da se Nemci kot izključivo nemško-narodna stranka organizujejo, goji

dr. Gregor ravno nasprotno živo nado, da tudi v tem zboru morajo jedenkrat zmagati prava liberalna načela, resnična ravnopravnost, pa ta liberalna stranka se bode sestavila iz povsem družih mož, nego tistih, ki se zdaj zovejo liberalce.

Češi se smejo veseliti, da so dobili v Gregoru tako izreden govorniški talent v zbornico. Čuditi se le moramo, da se temu možu, v katerega govoru nismo slišali nobene ekstravagance, še celo ustov v česki klub hoteli zabraniti. Sicer pa so Češi sami bili iznenadeni, saj tisti, ki so Gregora slikali kot fanatika, s katerim se ne dá shajati, da se je pri prvem nastopu tako mirno in državniško obnašal.

Po govoru so Gregoru od vseh stranij čestitali, ne le njegovi bližnji somišljeniki, tudi grof Clam, Rieger, Lichtenstein so mu prišli roko stisniti, in celo grof Wurmbbrand, katerega predlog je Gregor tako neusmiljeno bičal, prišel je k njemu in priznal, da je v mnogih stvareh z njim jedne misli.

Denašnji listi se obširno pečajo z Gregorovim govorom in celo liberalni, da si z grenkim obrazom priznajo velik utis govora na celo zbornico.

Za Gregorom imel je dr. Magg težko stanje. Poslanci so dvorano večinoma zapustili, kajti vsak je čutil, da je z Gregorovim govorom stvar dognana, in da njemu odgovoriti, in si pridobiti pozornih slušateljev, bi celo korifejem leviške stranke bilo težavno, ne še le dr. Maggu, ki je že znan kot dolgočasen, suhoparen govornik. Magg je skušal z malenkostno polemiko izbrisati utis predgovora, a kaj tacega ni mogoče.

Za njim bi še moral na vrsto priti Hausner, kateri slovi zaradi svojega govorništva že dolgo let. Dasi še ni bilo pozno, se mu ni zljubilo poprijeti besedo, ker je čutil, da bi po današnjem govoru Gregorovem težko našel novih zanimivih točk v toliko premlačenem predmetu, in se ni hotel izpostaviti kritiki mej seboj in Gregorom. Predsednik je tedaj sklenil sejo in določil nadaljevanje na ponedeljek. Eksekutivni odbor pa je določil, da se bode tačas precej za Hausnerjem debata končala in da dobila le še glavna govornika besedo in sicer bo izbran na desni knez Čartorisky, na levi pa Plener.

V ponedeljek bo tedaj glasovanje in kakor kaže, bo predlog Groholskega dobil večino. V Corinijevem klubu so se po dolgem posvetovanju zje-

dinili na neko resolucijo, s katero pa bode ta klub osamljen ostal. Solnograška trojica Lienbacher-Fuchs-Neumajer ima tudi svoj posebni predlog. Vlada se dozda ni oglasila, pa menda bo v prihodnji seji grof Taaffe, najnovejši nemški svetnik, kakor ga je Gregor krstil, ponavljal izjavo, katero poznamo iz odsekovega poročila.

Položaj Slovakov.

III.

Pri tolikem zatiranju slovaške cerkve in šole ne more sicer procvetati slovaška literatura in znanost, tem manj, ker vlada marljivo pazi za vsakim njenim korakom, in jo je ne glede na ustavno svobodo tiska, umela postaviti v take pogoje, da more samo životartiti.

Na čelu slovaškega časnikarstva stoje „Slovenske Narodne Noviny“, ki izhajajo trikrat na teden v Turčanskem Svetem Martinu. Ureduje jih Petor, sodelujejo pa S. Hurbau, J. Škulj, J. Čajda in nekaj drugih slovaških rodoljubov in pisateljev. Ta časopis ima blizu 1000 naročnikov, — res neznatno število, pa vender zadostno v tako težavnih razmerah slovaškega društvenega življenja. Po svojem zapopadku in meri predstavljajo Narodne Noviny, ne glede na svoj mali obseg, jako znameniti pojav, ne le v življenju Slovakov, temveč sploh v življenju zapadnih Slovanov, in zaslužijo polno sočuvstvo in podporo.

V pedobi priloge k N. Novinam izdaja ravno ta Petor še časopis „Narodny Hlasnik“, ki izhaja po jeden pot na mesec in je namenjen za kmetško ljudstvo, mej katerim ima blizu 2000 naročnikov. Blizu v tem narodnem duhu in v tej meri uradujejo se ostali slovaški časopisi, kakršni so: humoristični mesečnik „Črnoknižnik“, dvamesečnik „Slovenské Pohľady“, otroški mesečnik „Včelka“, gospodarski list „Obzor“, ternovske „Katolícké Noviny“ in nekaj drugih. Izjemo dela jeden sam časopis „Svornost“, ki se tiska v Banskí Bistrici na vladne stroške pod uredništvom madjarskega podžupana, Bele Grünwalda, kateri je igral ulogo ovaduha proti Slovaški Matici. Renegatsvo tega časopisa je že vsem znano tako, da nema naročnikov mej Slovaki, a se le usiljuje raznim uradom, šolam itd.

„Letopis“, slovenske Matice izdajal je še nekaj

LISTEK.

Casnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

Ali mi je treba praviti, kaj obsega oglasnik? Večo ali manjšo, časih in po nekaterih velikanskih časopisih nebrojno vrsto raznih oznanil, uvrstki (inserati) imenovanih. Kar je bilo v obče rečeno o reklamah, velja po večem tudi o uvrstkih. Sprva neso bili posebno mnogobrojni — novejši stvari se ljudje le počasi privadijo — ter so po gostem urednikom močno ugajali, zlasti če jim je trda predla za gradivo, kot je to nekda bilo pri ljubeznjivi naši „Edinosti“ v Trstu. V takem slučaju ni gledal toli na prostor, temveč stavcu in ureditelju stavka je celó namigoval, da sta uvrstitke debelo in široko stavila, da so mesto primanjkuječega mu berila in špeha pokrivali več prostora. Poslej so se pa uvrstki nagloma množili ter dajali zalagatelju časopisa mnogo novcev, preobilo dobička. Sedaj je jel zategadelj skopariti s prostorom, uvrstkom odločenim, ter ga je drago prodajal ne po vatlih ali sežnjih, ampak

po milimetrih in centimetrih. Slovenski časopisi (razen jednega) še neso tako daleč zagazili, kar dotični uredniki — če so h kratu tudi njih lastniki — najbolj obžalujejo. In tako bode pač ostalo, dokler se Slovenci toliko ne namnože, da jih bode toli milijonov kot jih je sedaj sto tisoči.

Ko bi podlistkar hotel krasti iz francoske enciklopedije, povedal bi, kako velikanske dobičke so že s prva dajali veliki francoski časopisi. Zelo razširjen „Siècle“ je na leto in dan dobival za uvrstke pol milijona frankov, „Patrie“ 300.000 itd. Kogar pa zanima tako velikansko podjetje, naj se zaleti v kakov nemški naučni slovník (francoski tako le slabo robkamo posamični, razen učenega našega poslanca v zadnjem deželnem zboru!) ter naj vsake take stvari iz njega pokrade. A dosti ozbiljne šale, da se podlistkar ne zameri potrpnemu čitatelju! Leta 1873 pri svetovnej razstavi v Beči ni zanimala podlistkarja nobena stvar toliko, kolikor ravno razni izdelki, razne iznajdbe, razni napredki v tiskarstvu. Občudoval je zlasti velikansko podjetje Slovanom toli sovražne Dunajske „Neue Freie Presse“, ki je v posebnem paviljonu bila nastanovila celo svoje nove stroje tiskalnice. A

pasle se neso le oči na tem rednem, za las pravilnem delovanju, ampak tudi prebujeni duh je lahko ustrezal največje radovednosti. Lastnika rečenega časopisa sta bila o njem prijavila vse mogoče podatke v posebnej knjigi z naslovom: „Geschichtliche und Statistische Skizzen“. Po tej knjigi naročnina mnogobrojnih naročnikov nikakor ne pokriva stroškov predragega časopisa, a ta velikansk izgubek (primanjkljaj) pokrivajo popolnem uvrstki, ter dajo lastnikom celo velikansk dobiček.

Izrečno pač ni treba poudarjati, da vsi časopisi iz naravnih uzrokov ne odkrivajo takih stvari iz upravne njih kuhinje. Zato razen dotičnih oseb ne more nikdo povedati, koliko ravno uvrstki nesó kakemu časopisu. Prevažni so za njegov obstanek, prevažni tudi za njegovega lastnika. Zato pisatelj tega podlistka iz srca privoščí vsem slovenskim časopisom obilo — in dobro plačanih uvrstkov.

Upravniku ali lastniku lista je oglasnik popolnem kupčijsko podjetje, vsem odprta prodajalnica, v kateri se očitnost prodaja. In ravna se pri tem po načelih suhoparne kupčije. Pošten kupec kupčuje pošteno, umazan sleparsk kupec pa umazano in sleparksko. Tak umazan in sle-

Časa prejšnji urednik, neutrudljivi pater Sasinek; s 1882 leta prenehal je končno izhajati, in zdaj pa v sredi 3 milijonega slovaškega prebivalstva, z njegovo staro in dosti mnogoštevilno, pa podavljeno ali pomadjarjeno inteligenco, ni nobenega naučnega perijodičnega izdaja! Pa tudi nikakih knjig učnega zapopadka skoraj ne pride na svetlo. Slovaki, kateri dobe kako stolico v višjih učnih zavodih, prisiljeni so pisati po madjarski, da se obdrže na svojih mestih. Tako je poleg časnikarjev mej njimi le še nekoliko belestristov, kakeršni so: Svet Hurban, pisec o prozi in vezani besedi pod psevdome-nom Vajanskega, Pavel Orsag, pisec pod imenom Hvezdoslava; Gustav Izaak, izdajatelj „Biblijoteke Romanov“, Pavelj Dobčinski izdaja „Slovenske Po-viesti“ (8 zvezkov), in nekoliko drugih.

Veliko koristi prinaša narodu „Delniška ti-skarna“ v Turčanskem Sv. Martinu; pa sredstva so preveč nezadostna, da bi mogla zadostiti vsem potre-bam narodnega čitanja in srednje pa tudi višje izo-braženosti v narodnem smislu. Tako je bilo začeto — prekrasno delo „Slovenské Spevy“ z melodijami, pa moglo je prenehati s 6 zvezkom zaradi pomanj-kanja gmotnih sredstev za izdajo bogatega nabra-nega gradiva.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. januarja

V budgetnem odseku **državnega zbora** je minister bogočastja in nauka objavil, da bode v deželni zborih vlada predložila predlog, da se v vseh realkah in gimnazijah upelje nemščina za obli-gatni predmet. Levičarji so se takoj uprli temu predlogu, ker se boje, da ne bi se potem prej ali slej na Českem in Moravskem po istem pravu v nemških srednjih šolah za obligatni predmet upeljala češčina.

Zbornica poslancev bode neki danes končala debato o jezikovni predlogi. Kakor dunajski listi poročajo, bode danes govoril samo še gosp. Hausner, potem pa generalna govornika Czartoryski in Plener. Coronini bi potem ne dobil več besede in moral bi svoj predlog le pismeno predložiti predsedstvu, da se bode glasovalo o njem. Njegov predlog se bode neki tako le glasil: Vladi se naroča, da uredi rabo jezikov pri sodnih in uradih, pri čemer naj se ohrani rabo nemškega jezika, kolikor bi se pokazalo to potrebno pri sodnih in uradih. Nam Slovincem ta predlog nikakor ne ugaja, ker odpira preširoka vrata nemščini, če se pomisli, da bi naši birokratje vse sile napeli, da dokažejo povsod potrebo nemškega jezika.

Govor mladočeskega poslanca Gregra je na-pravil jako ugoden utis v vseh českih krogih, vsi listi mlado- in staročeski ga hvalijo.

Vnanje države.

Prvotne volitve po deželi v **Srbiji** izpale so skoraj vse vladi ugodno, nikjer neso izbrani ra-dikalni možje. Liberalci neki hudo agitujejo. Bel-gradski občinski zbor izdal je volilni oklic, ki vabi volilce k obilnej udeležitvi.

„Moskovskija Vjednosti“ pišejo, da so poročila inozemskih listov o pripravi državnih reform v **Ru-siji** neresnična. Dalje pravi omenjeni list, da bi se tu moralo odločiti, ali hoče Rusija ostati Rusija s svojo cerkvijo in državnim pravom, ali se pa boče upeljati kaj novega, tujega. Čarska samovlada mora ostati nedotakljiva tako mislijo vsi pametno misleči. Čas je pregnati pošastij nekaterih drugih avtokracij,

katere se vedno bolj polastujejo dežele. Zato pa ni treba nikakega posebnega prizadevanja, treba je samo izvesti institucije, katere je ustvarila dejanstveno Rusija in spraviti jih v soglasje z ruskim držav-nim pravom; še le potem bomo zamogli ceniti dobro-dejni smoter reform, katere je upeljala prejšnja vlada. — „Novoje Vremja“ prinaša nek nov diplo-matičen komentar k Giersovemu potovanju v Beč. Odgovarja namreč dobro poučeni ruski list dunaj-skeje oficijoznej „Montags-Revue“ takole: Nek Du-najski list opisuje Dunajski pohod našega ministra v jako previdno pisanem članku, v katerem se pa vender skrivajo nekatere misli, katere zaslužijo našo pozornost. List se veseli, da zdaj potovanje ruskega ministra ni vzbudilo nikakih „predrznih in fantastič-nih“ kombinacij po časopisih, list pravi dalje, da so konservativne ideje, ki so podlaga avstro-nemškeje zvezi bile poskušene na stališčih, katero je zavzela Rusija. Ta fraza — pravi ruski list — je ali brez vsega pomena, ali pa hoče reči, da je Rusija se zadnji čas postavila na kako novo stališče nasproti Avstriji, ko se je prepričala, da je bolj ugodno sporazumljenje z obema sosednima državama, kakor vse kombinacije. Iz te izjave sledi, da je ruski minister Giers potoval na Dunaj, da sklene kake mejnarodne kombinacije. Pa nič takega se ni prigodilo, in se že zato prigo-diti ni moglo, ker poslednji čas neso bili dani nobeni novi dokazi za konservativni značaj nemško-avstrijske zveze. Ko je Giers obiskal kneza Bismarcka v Frid-richsruhe, se je javno izjavljala bojazen, da bi sni-denje obeh ministrov utegnilo slabiti nemško-avstrij-sko prijateljstvo. Radi te bojazni bil je obisk Giersa na Dunaji neobhodno potreben. Treba je bilo pre-prečiti vsako krivo in sovražno razlaganje snidenja gospoda Giersa s knezom Bismarckom. Kakih po-sebnih posledic pa ta Dunajski pohod ne bode imel. Stvar je jako priprosta. Ko je v Berlinu ruski ka-binet razdelil vero v razne pripovedke o vojnih na-menih, hotel je tudi na Dunaji to doseči. Ta hvale-vredna svrha pa nema nič opraviti z konservativnim značajem nemško-avstrijske zveze. — Petrogradska vlada je dovolila Armencem, da smejo zdaj sami voliti najvišjega pastirja svoje cerkve; dozdaj so pa Armenci smeli samo iz treh kandidatov, katere jim je predložila vlada, izbrati jednega. Misli se, da bode izvoljen monsignore Neus. — Govori se, da se bode državnemu совету kmalu predložil načrt o nadome-stitvi glavnina s povišanjem državnih davkov in načrt o upeljavi osebnega davka. Ta davek bi znašal na leto 50 kopek, in morali bi ga plačevati od 18. do 54. leta vsi možki ruski podaniki in inozemci, ki so že več kakor jedno leto v Rusiji stalno naseljeni. Oprošteni tega davka bodo: vojaki, duhovniki in kateri neso zmožni delati.

Francoski minister pomorstva dobil je iz Ha-Noja 19. t. m. telegram, da so močna regno-sciranja proti Bac-Ninh pokazala, da je to mesto močno zasedeno. Dežela okrog Sontay-a in zapadne provincije so mirne. Blokada Tongkingskih bregov je še vedno potrebna, da se zabrani vojno tihotap-stvo. — Po poročilih Reuterjevega Bureaua iz Hoi-tona bili so nabiti plakati, ki šuntajo proti inozem-cem. Nek inozemec je že moral pred razdraženim ljudstvom bežati v angleški konzulat. Kitajci so uveli stroge naredbe, da zabranijo daljše izgrede. — Ka-kor javljajo poročila iz Londona je Waddington objavil lordu Granvillu, da francoska vlada ne bode več občevala z marqu zom Tzengom zaradi njegove izjave v „Deutsche Revue“, ter bode čakala, kako se končajo dogodki v Tonkingu, potem bode se pa neposredno pogajala z centralno kitajsko vlado v Pekingu.

Turška vlada je neki poslala srbskej vladi neko noto, v katerej se pritožuje, da se ne drže določbe zakona o odškodovanji mohamedanskih iz-seljencev. — Rusija neki sili Turčijo, da izplača ostanek vojne odškodnine. Po dogodbi, ki se je o tem sklenila, morala bi turška vlada vsako leto

mej svet čem vam spraviti največjo neumnost in sleparijo. Kdo bi se potem čudil, da je glasoviti Lassalle (učenjaki, le hitro v naučni slovník!) naravnost zahteval postavo, po katerej bi ne smel nobeden časopis priobčevati uvrstkov, oglasnika. Hudo, prehudo bi bila to za slovenske liste; a ta stiska jih nikakor ne sme zapeljevati na pota nepo-štenosti in sleparije.

In kolika je ta sleparija, če jo lačen časnikar podpira še z reklamo! Pa dosti o uvrstkih, ker včerajšnja „Edinost“ iz Trsta pričuje, da so njej kar do kosti segale podlistkarjeve besede o reklamah. In vender jih je podlistkar tako mirno govoril, tako trezno nabiral, tako zmerno in z lepa iz-razoval, da mu vsak le malečko objektivni čitatelj mora pritegniti, da jih je pisal sine ira et stu-dio. Najčudovitejša pa je v dotičnej številki „E-di-nosti“ nje obramba, nje zagovor. Prav otročji je: „Francek in Tonček sta klatila medene češplje. Kar prileté mati. Tonček se je še o pravem času umaknil v varen kot, Francka so pa mati ugrabili ter ga dobro pesté. Francek se kremži in hudo kriči: Tonček jih je tudi klatil! Tonček! Tonček jih je tudi krepeljal!“ Tako se izgovarja ljubeznjiva „Edinost!“ Potem pa ta „Edinost“ toži, da jej

350.000 funtov sterlingov plačati iz desetini, ko bi pa te ne zadostovale, se pa mora ostanek v goto-vini pokriti. Prvi obrok bil je 31. dec. m. l. a pla-čana je še le jedna tretjina, Rusija pa sili, da se takoj izplačati ostali dve tretjini.

Ko je Angleška odposlala generala Gordona v **Egiptet**, se je sploh mislilo, da namerava začeti vojsko za varstvo Sudana, če bo treba. Zdaj se pa sliši, da ima ta general samo nalog, izprazniti ne le Chartum, ampak ves Sudan in skušati oteti Char-tumsko posadko, če je še mogoče. — Dopisnik „Standarda“ govoril je o Mahdiji s tuniškimi bejem, ter iz tega pogovora se prepričal, da o Mahdijevem uplivu ni sledu v severnej Afriki. Ime Mahdi je jedva znano v Tunisu. „Kaj pa misli opraviti ta slepar iz Dondole,“ povprašujejo tuniški pismouki, „zginil bode, kakor so vsi goljufi pred njim.“ Dru-gače bi pa bilo, ko bi ustal „tuniški prorok“ šejk Senussi. Ta mož ima že zdaj velik upliv in si že pridrevlje Mahdija naslov, ter ima zveze skoraj z vsem mohamedanskim svetom. Ustaja Senussija bila bi vsekako nevarna za kalifa, po mnenji bejevim. Ta dopisnik je tudi govoril z nemškim potnikom dr. Nachtigallom, kateri je znan z razmerami v srednji Afriki. Ta je rekel, da Mahdi ne toliko nevaren Egiptu samemu, kakor angleškeje trgovini.

Dopisi.

Z Dunaja 26. januarja. [Izv. dop.] Umor detektiva Blöchl v Florisdorfu je močno prestrašil naše vladne kroge in sploh občinstvo. V kratkem času je umorjen drug policijski organ in zraven ro-parski umor Eisertov in njegovih dveh otrok ter grozovita Schenkova hudodelstva. Socijalno vpraša-nje trka z grozovitimi čini na vrata posedujočih in vladajočih. Kaj se more vse goditi pod površjem, o čemer se mirnemu državljanu še ne sanja, kaže se iz fanatizma morilca, katerega so k sreči zgra-bili, a ne da bi ne bil prej hudo ranil jednega tistih delalcev, ki so ga prijeli. Kdo se ne spomi-nja nihilstov, ako sliši, da je morilec seboj nosil cel arsenal orožja, in da je celo sebe in spremlje-valce skušal uničiti z dinamitom? In kdo je ta grozni fanatik, ki je vesel svojega zločina in se le kesa, da se mu ni z dinamitom posrečilo? Nikdo ga ne pozna; nikdo ne vé, odkod je prišel, kje da je dozdaj prebival. On sem pa molči in le svoje socijalistične in teroristične teorije pred preiskoval-nim sodnikom razpravlja, in le to pove, da je svoj zločin izvršil na povelje stranke, tajnega odbora, ki je bil Blöchl na smrt obsodil. Po njegovem izgovoru sodijo, da je Saksonec ali Prus.

V vladnih krogih se začne misliti na izjemne naredbe proti socijalistični stranki. V Florisdorf je odšla kompanija vojakov, da tam s policijo vred straži in pazi na delavce, kajti tam, pravijo, da je gnjezdo najbolj rudečih socijalistov. Izjemne naredbe pak ne bodo rešile socijalnega vprašanja, ampak treba je, da se resno loti vlada in postavodaja zbolj-šati materialno stanje delavcev in ohraniti pred propadom srednji stan v mestih in kmetski stan.

S spodnjega Štajerja 25. januarja. [Izvirni dopis.] Nam sovražni listi prinašajo zapo-redoma članke s spodnjega Štajerskega, v katerih se na najostudnejši način ščuva, tako proti posamič-nim osobam, kakor celim stanovom. Nalik strupenim gadom sikajo in pikajo ti ljudje okoli sebe ter svojo ogabno peno bruhamo na vse strani. In zakaj vse to? Zato ker slovenski Štajer še ni čisto ponemčen,

parsk kupec nema niti vesti, osebne poštenosti in časti, ampak poslučuje se tudi najhujših in najgrših sredstev, da mu kupčija le nese, da kupovalca ali prodajalca le ocigani. Čitatelj je že zadel, na ka-tero stran merijo te besede; merijo namreč na ne-pošteno, na nesramno prodajanje očitnosti po naših uvrstkih. Pri reklamah (ne v naučnem slovníku, am-pak v kakem prejšnjem podlistku!) je bilo pove-dano, kako vestni in natančni bi morali biti časo-pisni uredniki, lastniki in upravniki pri sprejemanji in nabiranji reklam in raznih uvrstkov. Če ne de-lajo pošteno, ampak pri tem strežejo le lačnemu želodcu al pa lakomnosti, pomagajo „uvrstiteljem“ (zlatega konja za dobro besedo!) slepariti občinstvo ter se zakrivé grdega tujega greha. In kako lehko-verní so v obče ljudje! Ker stoji v listu tiskano črno na belem (pri nekem slovenskem časopisu pa na silno grdem, umazanem papirji), mislijo ljudje, da je vse čista, zlata resnica. Dajo se opehariti, ter trpé veliko izgubo na duši in telesu, na denarjih in zdravju. Nemogoče mi je z dovolj ostrimi besedami poudarjati, kako se po časopisih v oglasnikih naj-grša, najočitniša sleparija šopiri in podpira. Nek pošten lastnik italijanskega lista, — če se ne mo-tim, — izrazil se je: „Dajte mi 30.000 frankov in

Slovinci delajo „težavno stanje“. Sama „E-di-nost“, sama si napravlja težavno stanje; — naj le pregleda vse one slučaje, ki so jo zadnja tri leta po njenej kratkovidnosti, po njenej strasti tirale v grdo blato. — Kje je podlistkar trdil, da ste onega H. lovili zaradi uvrstka in sleparske reklame? Druga laž. Trop da zéle, a premalo premisleka! In take zvižgače in sleparije še odobrujejo članovi političnega društva Edinosti? Zakrivili ste se s tem istega tu-jega greha, katerega se je zakrivil urednik „E-di-nosti. Gospoda, mirno premislite in pritrtili mi bo-dete do zadnje pičice!

Ko bi naučni slovniki učenjakov tržške „E-di-nosti“ dovolj obširno obdelovali uvrstke, povedali bi na dolgo in široko, kako nevestno, kako nepošteno so časnikarski podjetniki pomagali občinstvo slepa-riti raznim sleparjem, ki so jim za uvrstke plačevali skoro neverjetno visoke denarje. Vsak se gotovo še spominja razupitega dunajskega bankirja „Plachta“, ki je tudi po Slovenskem močno plahtal ljudi in mej temi celo odvetnike in notarje. Da je mogel denarje dobro fruktificirati, nalagati s 50 do 100 % in časih še bolj visokimi obrestmi, plačeval je zlasti nemškim avstrijskim listom predrage uvrstke in še dražje reklame, ki so à la „Edinost“ v slu-

ker se še vedno rode slovenski otroci, ker je ljudstvo tako predrzno, da še govori ali celo bere slovenski; zato ker se božja služba še slovenski opravlja, in ker se iz naših, že itak več ko do pol pomemčenih narodnih šol, slovenščina še ni popolnoma izbacnila. Vse to našim nasprotnikom hudo preseda. Od tod njih besno divjanje, njih z obno obrekovanje; to je uzrok, da vrišče in kriče, kakor da bi jih kdo žive drl.

Najhuje se zaganjajo v olikane in zavedne Slovence, ki so jim namreč najuevarnejši, ker ljudstvo svarijo pred temi lažipreroki, ker mu odkrivajo njih zlobne skrivne in pogubne namene. Tako se je „Tagespost“ z dne 17. januarja zopet prav znosila nad raznimi stanovi v Slovencih, povedavši vsakemu, kar mu gre. Jediní namen takih člankov je, da bi se ljudstvo naščuvalo, da se dela razdružba, da se podkopava avtoriteta in spoštovanje do posamičnih mej ljudstvom delujočih stanov, in da se dosledno ruši in omaja red, na katerem počiva vsa človeška družba. Kam bodo ljudstva pri tem uničevanju in zanikanju vsake avtoritete prišlo, se tu in tam že kaže in mi nasprotnike samo svarimo, da pazijo, da se meč, katerega za nas tako hlastno brusijo, tudi nad njimi zavijtel ne bo.

Prvi, katerim je v omenjenem članku iti skozi šibe, so „nesrečne eksistence“, to so dijaki svojih študij neso dvršili; ko bi se bili ti dijaki svojem ljudstvu izneverili, ne bili bi nikake „nesrečne eksistence“ temveč zvali bi jih „mäuner des fortschrittes und der aufklärung“. Sicer pa recimo: „pometajte pred svojim pragom“. Da se kateri slovenskih dijakov izgubi, je istina, in čuditi se je le, da je njih število primeroma malo, ako premislimo, s kolikimi težavami se jim je zlasti na vseučiliščih bojevati. Nemški dijaki navadno ne vedo, kaj se reče, kruh s solzami jesti, in vendar je pri njih število „nesrečnih eksistenc“ zdajnejše nego pri nas. Uzroki morajo tedaj čisto drugi biti?!

Slovensko učiteljstvo jim je jeden tistih trnov v peti, ki najhuje škeli. Zato izsipavajo nanj ves svoj žolčevi gnjev. Imenujejo jih ščuvanje, nevedneže, ničle in kar je še več takih pristrčnosti, ter si tako prizadevajo, jih pri ljudstvu spraviti ob spoštovanje, ter jim otežkovati njih že itako težavno stanje in posel. In zakaj vse to? Ali morebiti slovensko učiteljstvo politikuje in ljudstvo hujška, kakor šulvereinski prvak Negele in njegovi pajdaši? Tega slovenski učitelji ne store, temveč ravno nasprotno ljubijo mir. Ako pa jih kdo krivično napade, bodo se vendar branili smeli! Jediní uzrok, da liberalni Nemci slovensko učiteljstvo tako grozno sovražijo, je ta, ker se jim ni slepo udalo, ker se še ni popolnoma izneverilo ljudstvu, od katerega in mej katerim je vzrastlo, zato ker ne zaničuje naroda, kojega kruh je; zato ker se drži načela, katero so izrekli vsi pedagogi, mej njimi cela vrsta Nemcev, ki so v pedagogiki kaj pisali, načela namreč, da vsa narodna omika sloni na maternem jeziku, da je le v tem jeziku mogoče ljudstvo v elementarnih naukih temeljito poučiti, ter je tako pouzdiginiti do prave človeške zavednosti; da je le v tem jeziku mogoče odkazati pot, po katerem se je vsakemu mogoče še nadalje izobraževati. Vse to pa so v očeh naših nasprotnikov v nebo upijoči grehi.

Oni namreč ne marajo za višjo omiko našega ljudstva, ker ž njo raste nehoti tudi narodna zavest, kar so se že dovolj prepričali; jim je ljubše, da ljudstvo niti ne ve do 5 šteti, samo da pokorno stopa za ovni, kakor nekda, ko je nemška gospoda slovenskega kmeta pitala z raznimi psovskami, kmet pa je miren s klobukom pod pazduho poslušal „gnodljivega gospoda.“ Tedaj slovenski kmet naj bo bedak, neumnež; s takim je lažej gospodovati, nego pa s človekom prebrisane in umne glave. Zabraniti tedaj večjo omiko ljudstva je jeden prvih namenov teh razsvetljenih „fortschrittlerjev 19. veka. In kako to doseči? No, s primočjo nemškega jezika. Ako se v ljudske šoli že od 2. leta naprej uči nemščina, tedaj se mora pač mnogo drugih za življenje potrebnih predmetov pustiti v nemar, kajti je jasno kakor beli dan, da je po vsem nemogoče, ravno tisti učni cilj doseči v slovenske šoli, v kateri se uči dva jezika, kakor v nemške, v kateri se uči le jeden. Kolik je bil lansko leto krik v nemškem Izraelu, ko se je po šolske noveli učni načrt za ljudske šole malo skrčil, koliko se je pisalo in govorilo o reakciji, o „herabsetzung der volksbildung“ itd.

Mi Slovenci pa smo vse to že popred imeli, in imamo še sedaj, in to v čisto drugej meri nego Nemci. Pa za nas je vse prav, in bolje je, da je tako, vsaj tako hočejo imeti naši liberalni prijatelji šolstva in ljudske omike. Ako bi šlo po vsem po njih volji, tedaj zavržejo na prvi mah celi učni načrt, samo da se upelje in uči povsod le nemščina. Kaj jim je mar, se li naši otroci kaj naučijo ali ne, kaj se brigajo za blaginjo našega ljudstva, ako le, nalik neumnej živini slepo gre za svojimi nemško-liberalnimi voditelji. Ker se pa slovensko učiteljstvo temu terorizmu po vsej pravici upira, zato leté nanj pušice. Tudi jim z jedne strani očitajo grdo nehvaležnost, češ da so jih oni rešili izpod starega jarma, z druge strani pa jih s prav hinavsko prilizujenostjo vabijo v svoj tabor. Kar se tiče prenapred pri šolstvu, pač mislimo da so naj več storile časovne razmere, in da bi bili tudi drugi poslanci šolstvo ravno tako, ako ne bolje, uredili; koliko pa je njih prijaznost vredna, naj dejansko pokažemo. Ko se je leta 1873 o graškem deželni zboru obravnaval zakon o učiteljskih plačah na Štajerskem, je dotični poročevalec le 3 plačilne rede nasvetoval, pa „klerikal-nacionalni“ vitez Carneri storil je nasvet, da se upeljejo 4 plačilni redi, kar je tudi obveljalo. In komu so 4. plačilni red tako prav iz srca privoščili? Učiteljem po slov. Štajerskem, kajti velika večina spodnještajerskih šol je v zadnjem plačilnem razredu. L. 1882 pa so svojo milost še prikrčili, porinoviši še nekatere šole iz višjega v nižji plačilni razred. Tako poučujejo slovenski učitelji pri primeroma slabšem plačilu.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Pogreb knezoškofa Pogačar-ja.) zvršil se je danes dopoldne z jako veliko slavnostjo. Po ulicah, koder je šel sprevoz bile so vse prodajalnice zaprte in plinove svetilnice gorele so povsod. V noči zapali sneg je mestni magistrat po dotičnih ulicah, koder je sprevoz šel po množini delavcev z vsega priznanja vredno hitrostjo potrebil. Sprevoz se je pomikal iz škofije po špitalskih ulicah mimo frančiškanov, po gledaliških in gospodskih ulicah, čez Turjaški trg. Hradeckijev most, po velikem trgu v stolno cerkev. Za križem šli so sirote deklice in dečki, učenci in učenke vseh mestnih ljudskih šol, Mahrov zavod, možko in žensko učiteljsko izobraževališče, realka, gimnazija, katoliško društvo za Kranjsko, katoliško rokodelsko društvo veteransko društvo, z zastavami. Za tem so vrstili nosilec črne zastave, nosilci krasnih vencov, mej katerimi je bil najlepši oni: Slovenskih državnih poslancev, razven tega isti kranjskega deželnega zbora, mestnega zastopa ljubljanskega, venec deželnega predsednika baron Winkler-ja, rodovine vitez Schneidove in z Štajerskega: „Preblagemu dobrotniku, pošarna bramba na Rečici“. Za tem so šli sluga kranjskih plemenitajev, vsi z gorocimi svečami, potem je nesel sluga pogrebnege zavoda redove umrlega; čestiti očetje frančiškani in kapucini iz Ljubljane, Kamniku, Krškega, Novega mesta in Škofje Loke, za njimi bogoslovci, 130 kranjskih duhovnikov iz raznih krajev dežele, gg. bogoslovski profesorji, bogoslovski pevci, pomnoženi z mnogimi gospodi duhovniki pevci z dežele, kateri so kaj izvrstno peli „Miserere“, za tem je prišel z črnim florom oviti kapitelški križ, potem novomeški kapitel zastopan po gg. kanonikih Frank in Hočevnar, potem ljubljanski stolni kapitel, častni korarji mej njimi dekan Toman iz Moravč, tržaška kanonika dr. Sterk in dr. Šust, potem z belimi mitrami na glavi in gorocimi bakljami, katere so njim nosili bogoslovci, stolni dekan ljubljanski g. Zupan, prošt gosp. dr. Jarc, novomeški prošt gosp. P. Urh, mariborski knezoškof dr. Stepišnek, tržaški škof dr. Glavina in slldnič goriški nadškof dr. Zorn v mnogem duhovnem spremstvu. Krsta, ki je bila obložena z mnogimi krasnimi venci nesli so gg. duhovniki, ob obeh straneh pa so svetili z bakljami vsi gg. kranjski dekani. Za krsto so šli knezoškofovi domači kaplani in njih sorodniki, deželni predsednik baron Winkler v uniformi z dvornim svetnikom grofom Chorinsky-jem in vladnim svetnikom baron Paskotini-Juriškovičem, mnogo drugih uradnikov cesarske kralj. vlade, finančne direkcije in prokurature, deželne sodnije in državnega pravdnistva, deželni glavar grof Taurin z deželnimi odborniki Murnik, Detela, Dežman, mnogo deželnih poslancev, mej njimi i baron Abfalttern, mestni podžupan gospod Fortuna, z mnogimi mestnimi odborniki z magistratni mi uradniki, predsednik kupčijske zbornice kranjske gospod Kušar z mnogimi svetovalci, predsednik c. kr. Notarske kamore dr. Zupanec in dr. pa mnogo občinstva, potem usmiljene sestre iz Ljubljane in Begunj. V cerkvi je čakalo veliko gg. častnikov, na čelu jim FML. pl. Müller, general Grollier pl. Mildensec, polkovnik domačega kranjskega polka g. Fux in mnogo gg. častnikov od 17. pešpolka. Ko so truplo umrlega knezoškofa prinesli v cerkev, postavili so krsto na za to pripravljen katafalk in potem je služil goriški nadškof dr. Zorn črno sv. mašo. Po maši je pridigoval mariborski knezoškof dr. Stepišnik o ranjke knezoškofu se ve da nemški, kratko opisal življenje ranjkega vladike in ga hvalil, da je bil vsekar delaven na svojem mestu. Po pridigi so se vršile eksekvijske in potem

čaji Hut proslavljale uvrstke ter s prsti kazale na Plachtovo blagosloso podjetje. Le dunajskim listom je **jedno samo leto** za uvrstke in reklame plačal 155000 goldinarjev! To pa ni povzeto iz naučnih slovnikov „Edinostnih“ učenjakov, ampak iz poročila sodne obravnave zoper rečenega Plachta pred dunajskim sodiščem. Komu se bi sline ne cedile po toli mastnem zaslužku? — pa pipe in pape trebuje vsak dan več! Naš od slavne deželne vlade sedaj podkrepjeni „Slovenec“ se bode najbrže močno veselil, da se je po istem potu dragih uvrstkov in še dražjih reklam katoliciziral (pozlačenega konja za dober izraz: katoličil se mi zdi neprimeren) kapital v Dachauer Banki, katero je ustanovila in vodila pobožna in nedolžna gospica Spitzeder. Imela je najetih mnogo listov za pohvalne uvrstke in priporočilne reklame, najetih je imela več izključno katoliških pisateljev, še več pa lačnih in lakomnih protestantskih, ki so njeno banko v zvezde kovali. In takih slavnih in očitnih slučajev najgrše sleparije v oglasniku bi podlistkar vedel še premnogo naštetih, a potrpní čitatelj se jih sam najbolje spominja.

Ko bi hotel dalje prepisovati iz slovnika „Edinostnih“ učenjakov, povedal bi podlistkar, kako

se ustanovljajo razna podjetja, celo društva, ki lahkoverno in nerazsodno občinstvo po uvrstkih in reklamah molzejo; ravno pri teh se šopiri največa brezvestnost, najhujša umazanost, najsurovejše nasilstvo in prav peklenska zvijača. Pojasnil bi dalje na drobno, kako uvrstki, umazana dobičkahlepnost uplivajo na razne časopise. Tukaj ne mislim na prostor, katerega uvrstki premnogokrat kratijo političnemu ali poučnemu berilu. Mislim pa na upliv uvrstkov, na upliv denarja, na zadržaj dotičnega časopisa. A mesto dolgega pojasnila naj pokažem le na ljubeznjivo „Edinost“ v H. slučajih. Da je uvrstek bolj olupšala, da je v reklamah nanj kazajoči, lože povzdigovala rečenega podjetnika ter ljudi bolj slepila, napadala je celo naše narodne poslance v državnem zboru — in to brez najmanjšega razloga, — le zarad mastnejšega umazanega zaslužka. Tako se ravna. Druge zanimljive stveri o uvrstkih — in takih je še mnogo — pa naj blagi čitatelj poišče sam v slovníku glasovitih učenjakov tržaške „Edinosti“.

O posamičnih listih slovenskih pa dolgočasni podlistkar ne bode govoril, ne da ne imel povedati nič zanimivega, ampak zato ne, ker so se ti podlistki že tako brez konca in kraja na-

cah mimo frančiškanov, po gledaliških in gospodskih ulicah, čez Turjaški trg. Hradeckijev most, po velikem trgu v stolno cerkev. Za križem šli so sirote deklice in dečki, učenci in učenke vseh mestnih ljudskih šol, Mahrov zavod, možko in žensko učiteljsko izobraževališče, realka, gimnazija, katoliško društvo za Kranjsko, katoliško rokodelsko društvo veteransko društvo, z zastavami. Za tem so vrstili nosilec črne zastave, nosilci krasnih vencov, mej katerimi je bil najlepši oni: Slovenskih državnih poslancev, razven tega isti kranjskega deželnega zbora, mestnega zastopa ljubljanskega, venec deželnega predsednika baron Winkler-ja, rodovine vitez Schneidove in z Štajerskega: „Preblagemu dobrotniku, pošarna bramba na Rečici“. Za tem so šli sluga kranjskih plemenitajev, vsi z gorocimi svečami, potem je nesel sluga pogrebnege zavoda redove umrlega; čestiti očetje frančiškani in kapucini iz Ljubljane, Kamniku, Krškega, Novega mesta in Škofje Loke, za njimi bogoslovci, 130 kranjskih duhovnikov iz raznih krajev dežele, gg. bogoslovski profesorji, bogoslovski pevci, pomnoženi z mnogimi gospodi duhovniki pevci z dežele, kateri so kaj izvrstno peli „Miserere“, za tem je prišel z črnim florom oviti kapitelški križ, potem novomeški kapitel zastopan po gg. kanonikih Frank in Hočevnar, potem ljubljanski stolni kapitel, častni korarji mej njimi dekan Toman iz Moravč, tržaška kanonika dr. Sterk in dr. Šust, potem z belimi mitrami na glavi in gorocimi bakljami, katere so njim nosili bogoslovci, stolni dekan ljubljanski g. Zupan, prošt gosp. dr. Jarc, novomeški prošt gosp. P. Urh, mariborski knezoškof dr. Stepišnek, tržaški škof dr. Glavina in slldnič goriški nadškof dr. Zorn v mnogem duhovnem spremstvu. Krsta, ki je bila obložena z mnogimi krasnimi venci nesli so gg. duhovniki, ob obeh straneh pa so svetili z bakljami vsi gg. kranjski dekani. Za krsto so šli knezoškofovi domači kaplani in njih sorodniki, deželni predsednik baron Winkler v uniformi z dvornim svetnikom grofom Chorinsky-jem in vladnim svetnikom baron Paskotini-Juriškovičem, mnogo drugih uradnikov cesarske kralj. vlade, finančne direkcije in prokurature, deželne sodnije in državnega pravdnistva, deželni glavar grof Taurin z deželnimi odborniki Murnik, Detela, Dežman, mnogo deželnih poslancev, mej njimi i baron Abfalttern, mestni podžupan gospod Fortuna, z mnogimi mestnimi odborniki z magistratni mi uradniki, predsednik kupčijske zbornice kranjske gospod Kušar z mnogimi svetovalci, predsednik c. kr. Notarske kamore dr. Zupanec in dr. pa mnogo občinstva, potem usmiljene sestre iz Ljubljane in Begunj. V cerkvi je čakalo veliko gg. častnikov, na čelu jim FML. pl. Müller, general Grollier pl. Mildensec, polkovnik domačega kranjskega polka g. Fux in mnogo gg. častnikov od 17. pešpolka. Ko so truplo umrlega knezoškofa prinesli v cerkev, postavili so krsto na za to pripravljen katafalk in potem je služil goriški nadškof dr. Zorn črno sv. mašo. Po maši je pridigoval mariborski knezoškof dr. Stepišnik o ranjke knezoškofu se ve da nemški, kratko opisal življenje ranjkega vladike in ga hvalil, da je bil vsekar delaven na svojem mestu. Po pridigi so se vršile eksekvijske in potem

kopičili. Kogar bi kaj posebnega o njih mikalo, naj pa pri imenu dotičnega lista pokaže v vsevedni slovníku „Edinostnih“ učenjakov. O „Ljudskem Glasu“, katerega so naši nemškutarji in zagrizeni Nemci vzeli na pašo, stoji v rečenem učenjaškem slovníku premalo, zato mu je bil naš zbadljivi „Škrat“ ubral lepše glasove:

„Ljudski glas“
Vsaki čas
Velik špas
Za nas!
Zdaj se spravi nad klobase,
Potem išče banke za se,
Kjer bi hlapec in šivilja
Dobivala posojila,
Ino sploh vsaka stranka,
Dokler ima kaj še banka.

Ko bi se podlistkar hotel šaliti, kazal bi na „Edinostne“ veljake, ki so tam v Trstu snovali jednako banko! Osnovali pa jo baje neso, vsaj „Edinost“ ni nikdar prijavila primernege uvrstka! V obče pa drobna pesnica — baje v drugej številki lanskega „Škrata“ predobro znači raznovrstno delovanje ljubeznjive „Edinosti“!

(Konec prih.)

so položili truplo rankega knezoškofa dra. Pogačarja v rakev poleg rankega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa, v drugi kapeli na desni strani od vrat kakor si je želel sam. Vse opravilo trajalo je do 12. ure dopoldne. Na tisoče ljudstva je gledalo spreved, vendar je bil red na ulicah in v stolni cerkvi, vzdržan po mestnem redarstvu, izvrsten, kar zasluži vse priznanje.

— (O prevzvišenem knezoškofu dru. Pogačarju) pridigoval je včeraj popoldne v sv. Jakoba cerkvi gospod kaplan Žlogar in opisaval res lepo in resnično življenje rankega vladike. Posebno pa nas je veselilo slišati, kako uzorno in navdušeno je slikal g. Žlogar mnogobrojnemu večimoma kmetiskemu občinstvu zasluge rankega vladike, za razvitek slovenskega jezika in njegovo ljubezen za slovenski narod, kateremu je koristil posebu z vzgojo toliko odličnih mož v Alojzijevišči, ki kot duhovni ali pa v drugem poklicu na vzvišenih mestih delujejo slovenskemu narodu v obče in ožje domovini kranjske na korist. Tako izvrstne pridige še nismo čuli. Vso hvalo in čast!

— (Slovenski državni poslanci) naročili so po g. M. A. krasen venec s črnimi trakovi, katerega so pred krsto nosili.

— (Narodna požarna bramba na Rečici) pri Mozirji na Štajerskem položila je včeraj popoldne po gosp. V. L. na rakev premilostnega rankega gosp. knezoškofa dra. Zlatoustu Pogačarja krasen venec z svilnimi rdečimi trakovi in napisom: „Preblagemu dobrotniku — Požarna bramba na Rečici.“

— (Iz Šmarija pri Jelšah) se nam piše o včerajšnjem zboru: Slovensko društvo je danes tu zborovalo. Predsedoval je gosp. dr. Gregorec, ter predstavil gosp. kandidata Božidara Raiča, kateri je bil pri nastopu od več nego 200 mož broječega naroda navdušeno vzprejet. G. Raič razvija potem v daljšem govoru svoj program, kateremu narod z živahnimi živoklici pritruje. Volilci vsi navdušeni za Raiča. Volili ga bodo tukaj vsi brez izjeme. — Nasprotni kandidat Löschnig je bil tudi na danes popoldne ob 1. uri napovedal shod. A ni si upal na svetlo in jo je baje na tihem popihal, akoravno je dal pri cerkvi oznaniti. Nemčurji so vsled te blamaže vsi potrti.

— („Tribüne“) znano avtonomistično glasilo na Dunaji je prenehala. Naročniki bodo za dobo svoje naročnine dobivali prazko „Politik“. Odkar je umrl Skrejšovski, ki je bil duša listu, ni bilo več upanja, da se „Tribüne“ ohrani, kajti po omenjeni smrti prestale so vse zveze z višjimi krogi, z zvezami pa tudi neobhodno potrebne podpore.

— (Obrtnim nadzornikom) za Štajersko Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo je uradno proglašen gosp. dr. Valentin Pogačnik, uradni svetovalec pri mestnem zboru v Dunajskem Novem mestu. Mi nemamo časti, osobno poznati tega gospoda, a če se ne motimo, je rodod iz Trziča. Kako bode brez tehničnega in sploh strokovnega znanja zadoštoval svojemu poslu, nam ni umevno.

— (Društvo zdravnikov na Kranjskem) imelo je 23. t. m. prvo sejo v letu 1884. Navzočnih bilo je 12 udov. Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri. Potem naznani predsednik prof. dr. Schiffrer pristop polkovnega zdravnika dr. Bahner-ja in izstop dra. Schindler-ja, kateri je premeščen v Gradec. Zahvali se v imenu društva cesarskemu svetniku dru. Eisl-u za darovanje mnogih knjig v korist društveni knjižnici. Potem se preide na dnevni red: Vladni svetnik prof. dr. Valenta kaže vsestransko premakljiv aparat za parne kopeli, katerega je on izumil. Soparica se spušča lahko na sleherni del života. Izumitelj priporoča ta aparat kolegom v poskušnjo in jih naprosi, da izrazijo potem svoje mnenje. Zobni zdravnik Paichel demonstrira Telschow-a aparat za razsvetljavo ustne otline pri zobnih operacijah. Porodišne klinike asistent dr. Gregorič predava o kateterizaciji maternice sosebno kot sredstvo za zboljšanje popadkov, da ovrže izraze nekaterih pisateljev, ki krivé ta čin, da pospešuje bolezni v otroški postelji in navajale take operacije na tukajšnji porodišni kliniki, katere so izvrstno izpale. Prof. dr. Valenta opomni, da ni imel prilike opazovati, da ni imel prilike opazovati v svoji dolgoletni praksi nobenih neugodnih slučajev, kateri bi sledili tej operaciji. Predavanje dra. Gregoriča, katero je vzbudilo občno odobravanje, tiskano bode v strokovnjakem listu.

Dr. — i —

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armich.

— (Slovensko dramatično društvo) v Ljubljani je te dni začelo razpisovati „Slovensko Talijo“ za 1882 leto.

— (Slovenska posojilnica na Ptui) prične svoje delovanje s 1. dnem februarja.

— (Koledar in kašipot po Trstu 1884) dobili smo včeraj in sicer za zdaj prvi del. Cena mu je 50 kr. Ko bi bila ta knjižica ostala svojemu naslovu bolj zvesta in bila res samo koledar in kašipot, in da bi še več praktične vrednost. V sedanji sestavi in uredbi pa nam ni po godu, zakaj? povemo prihodnjič.

— (Vipava.) Na Svečnico 2. februarja t. l. ob 7. uri zvečer priredi že 20 let obstoječa Čitalnica v Vipavi veselico. Spored je: Igra „Bog vas sprimi kdaj pojdete domov“, petje in ples. K tej veselici se tudi neudje naj uljudneje vabijo. Odbor.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 28. januarja. Hausner govoril z velikim učinkom. Potem se je vzprejel konec debate s 171 proti 169 glasovom. Glavna govornika Plener in Czartorisky.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mokrina v mm.
26. jan.	7. zjutraj	736.76 mm.	— 9.0°C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	735.23 mm.	0.0°C	sl. svz.	jas.	
	9. zvečer	735.98 mm.	— 5.6°C	sl. svz.	jas.	snega.
27. jan.	7. zjutraj	731.04 mm.	— 3.8°C	sl. vzh.	obl.	11.70 mm.
	2. pop.	727.58 mm.	+ 2.8°C	sl. zah.	obl.	
	9. zvečer	726.96 mm.	+ 0.4°C	sl. zah.	snež.	d. in sn.

Srednja temperatura obeh dni je znašala — 4.9° in — 0.2°, za 3.3° pod in 1.2° nad normalom.

Dunajska borza.

dné 28. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld. 95	kr.
Srebrna renta	80	40
Zlata renta	100	50
5% marena renta	94	95
Akcije narodne banke	848	—
Kreditne akcije	308	50
London	121	35
Srebro	—	—
Napol.	—	62 1/2
C. kr. cekini	—	71
Nemške marke	—	40
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 123	50
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. 170	25
4% avstr. zlata renta davka prosta	100	45
Ogrska zlata renta 6%	121	60
— 4%	89	70
— 5%	87	55
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 115	50
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	105	50
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld. 170	25
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	116
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	25

Praktikanta

iz dobre hiše, kateri je dovršil spodnji gimnazij ali spodnjo realko in ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika, išče slovensko tvevda v Trstu.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: P. S. poste restante v Trstu. (60—3)

Prodajalnica

tik cerkve v Ročičkem trgu v Gornji Savinjski dolini se takoj v najem odda. Več pove

Janez Smodiš,

posesnik v Ročici, pošta Mozirje. (66—2)

Izumil!!!

Po neutrudljivih študijah se je dru. pl. Bendenu posrečilo napraviti

pomado za lase,

o katerej se po vsej pravici trditi sme, da zadoštuje svojemu namenu. Po tej pomadi v kratkem času zrastejo gosti lasje in brada, ter je tudi dober pripomoček proti izpadanju las. Izumitelj jamči za gotov uspeh.

Cena lončku 2 gld.

Pristna se dobiva proti predpošiljavi zneska pri izumitelji samem, dru. pl. Bendenu, Prag, Salmgasse 7. (56—3)

Dr. IVAN TAVČAR

odprl je (54—4)

advokatsko pisarno

v Ljubljani,

Gospodne ulice števil. 12,

tik Knežjega dvora.

3000 2 (788—11)

ostankov preproč

(po 10—12 metrov) pošilja po poštne povzetki — ostanek po 3 gld. 80 kr.

L. Storch, tovarnik v Brnu.

Alko bi se blago ne dopadalo, se more zameniti.

V „NARODNI TISKARNI“

v Ljubljani

je izšel in se dobiva Turgenjev roman: NOV. Preložil M. Mäloerh. Ml. 8°, 32 pol. Cena 70 kr.

Za znižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznanke knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trstvo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja . . . 15 kr.
II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja . . . 25 kr.
III. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski Viktor Cherbulez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 25 kr.
VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 15 kr.

Za vse 4 zvezke naj se priloži še 15 kr. poštne, za posamezne zvezke 5 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci,



in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdeto sapo, napihnjenost, kislo podiranje, šilpanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali piščo, drve, zoper bolezn na vrtnici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

35 kr.

Frave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmid. V Kranju: lekar Drag. Šavnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radovljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Črnomlju: lekar Ivan Blažek. V Skofljici: lekar Karol Fabiani.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Frave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenici vtisneno besede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dosral — Apotheke, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavetku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nimajo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—124)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.